

PIERRE LHANDE-REN BI ELEBERRI

Pierre Lhande zenak irakurgai asko idatzi zituen, eleberriak ere bai eta beren artean bi beraien gaia Hondarribian kokatuz, Mirentchu frantsesez eta Yolanda euskaraz. Ez dira hain ezagunak eta merezi du beraien berri ematea, Hondarribiko inguruak adierazteaz gainera, bertako giroaren berriak eskaintzen dizkigutenez gero.

Aita Pierre Lhande Baionan jaioa zen 1877. urtean, baina Zuberoako Zalgizen zituen bere sustraiak. Lehen ikasketak Baionako Collège St. Bernard-en egin zituen, bigarrenak Mauleko Collège St. François-en. Filosofia Baionako Seminarioan. Gero Jesusen Konpañian sartu zen 1900. urtean eta 1910garrenean hartu zituen ordenu sakratuak. Frantzian Tolosako (Toulouse) Unibertsitatean irakasle izan zen Letra Fakultatean.

1911tik 1921era bitartean Hondarribian bizi izan zen eta gero Hernanin Jesuiten Ikastetxean irakasle. Ondotik atzerriko beste zenbait tokitan. Euskaltzaina ez ezik erakunde honen lehen aldian idazkari izan zen. Bere lanetarik ezagunena Dictionnaire Basque-Français dugu, 1926an Parisen argitaratua. Atharratzen hil zen 1957. urtean.

Bere bizitza eta lanen berri zehatzak jakin nahi dutenek, irakur Euskaltzaindiaren bigarren aldiko Euskera agerkarian, bere hilberrikoaz gainera, G. Eppherre, P. Lafitte eta J.L. Davanten lanak: II, 1957, 407. orr.; V, 5-19. orr.; eta XXII, 1977, 429-441. Orr.).

Mirentchu (1914) eleberria Guadalupe inguruak eta bertatiko ikuspegi ederrak adiaraziz hasten da. Bertako pertsonaia

nagusia Migel Guztizederra da, zeinen deitura oinarritzen den XIII. Mendean Nafarroako errege Santxori erasten zaion, Justiz baserriko alabari "gutziz ederra" deitu ziolako istorio hartatik. Pertsonaiaren ibilerak eta herriminen sentierak ditu oinarri. Esan ohi den bazala, txori bakoitzak bere kabia maite, eta Jaizkibel aldera itzultzen da. Inguru hauetako giroa xeheki adiaraziz ari da, Guadalupeko fortean soldaduak zeuden garai hartan kokaturik.

Migel horrek Goikoetxea baserriko Mirentxuganako maitasuna agertzen du, gauvalderuntz oroitzuz: "Nere maiteak begiak ditu gau itzalaren kolore".

Arrantzale giroa berebiziko onduen jaso du, batez ere bigarren parteko sei eta zazpigarren kapituluetan Petit Jour itsasontziak jasan zituen ekaitz larrialdiak biziki adieraziz, arrantzaleak oihuka direla: "Ama Guadalupekoa, salba gaitzazu!" hainbeste aldiz erregutuz. 1912. urtean gertatu zenaren arabera. Eta gertakari horren ondoko auzien epaitze berri zehatzak emanaz bukatzeko.

Yolanda (1921) aldiz Zeltiberia eta erromarren berriak inguru hauetara lotuz hasten da. Hamazazpigarren mendean Urdanibiako olazaharretako gertakarietan oinarrituz. Eleberri labur bezain polita, bere azala Jon Zabalo "Txiki" k egina galeoi ontzi baten irudiz.

Oletako lanak eta flamendarrekiko merkataritza adieraziz. Jordaens flamendarra Urdanibiako alaba zen Yolandarekin maitemindu zen, baina ez hemengo beste norbaiten zelo edo jelsiarik gabe. Joanes Azturiaga zen jelsiaz, nork zioen: "Ez izutu ezertaz, zu, nere kuttuna; zure zai hemen dago zuk maite duzuna!".

Hortik doa eleberri honen haria. Baina eleberrian zehar inguru hauetako folkore ageriak ditu, euskal kanta, auresku, toberak

eta abar. Hizkuntzaren aldetik ez dut esan beharrik, gipuzkera aberatsean idatzia dela. Nik ez dakit eleberri hau nola ez den berrargitaratu. Batez ere Hondarribian euskara ikasten ari direnentzat irakurgai bikaina dela esan nezake.

Zer esanik ez Mirentchu berak euskarara itzulia argitaratzea ongi letorkigula.

Bi eleberriok, hain bertako giroz burutuak daudenez, herriminaren eraginez nornahiri irakurketarako zaletasuna sortaraztekoak bai dira.

JUAN SAN MARTIN

ARRAUNLARI

JATETXEA - RESTAURANTE

BUTRON PASALEKUA

ETXE ALAI

TELF.: 64 15 81

HONDARRIBIA

Arroka - Berri

ERRETEGIA

Faroko bidea

Tel.: 64 27 12

HONDARRIBIA